EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 29.4.2013
COM(2013) 242 final

2013/0128 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

makromajandusliku finantsabi andmise kohta Jordaania Hašimiidi Kuningriigile

{SWD(2013) 151 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Alates 2011. aasta algusest on Jordaania majandust oluliselt mõjutanud araabia kevadega seotud riigisisesed sündmused ning piirkonnas, täpsemalt naaberriikides Egiptuses ja Süürias toimuvad rahutused. Koos ülemaailmse keskkonna halvenemisega on poliitiline üleminek Jordaanias suurel määral kahjustanud välislaekumisi ja pannud surve alla riigi rahanduse. Turismi ja välismaiste otseinvesteeringute kahanemine, kasvanud rahvusvahelised energiahinnad ning Egiptusest pärit maagaasitarnete korduvad katkestused, mille tagajärjel Jordaania oli sunnitud asendama gaasiimpordi Egiptusest kallimate elektri tootmisel kasutatavate kütustega, on aeglustanud majanduskasvu ning selgelt halvendanud maksebilanssi ja eelarvepositsiooni. Jordaaniat on mõjutanud ka Süüria kriisi süvenemine, eelkõige pagulaste saabumise ja selle eelarvemõju kaudu. Kuigi Jordaania on seni suutnud säilitada makromajandusliku stabiilsuse, sealhulgas eelarve ulatusliku konsolideerimise ja välismaiste rahastajate toetuse abil, on maksebilansi ja rahastamisega seotud vajadused jätkuvalt suured.

Rahvusvaheliste reservide järsu vähenemise surve all 2012. aasta esimesel poolel leppisid Jordaania ametiasutused Rahvusvahelise Valuutafondiga (IMF) kokku kahe miljardi USA dollari suuruses (800 % kvoodist) 36kuulises reservkrediidilepingus, mis kiideti heaks 2012. aasta augustis.

Võttes arvesse majandusolukorra ja väljavaadete halvenemist, taotles Jordaania valitsus ELilt 2012. aasta detsembris 200 miljoni euro suurust makromajanduslikku finantsabi. Komisjon kavatseb esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku Jordaania Hašimiidi Kuningriigile keskmise tähtajaga laenuna maksimaalselt 180 miljoni euro suuruse makromajandusliku finantsabi andmise kohta. Kavandatud õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 212.

ELi makromajanduslik finantsabi aitaks Jordaanial IMFi programmi raames katta 2013. ja 2014. aasta välisrahastamise vajadused. Makromajanduslik finantsabi võimaldaks Jordaanial tulla toime araabia kevade seni kestvate majanduslike tagajärgede ja riigi energiasektorit tabanud välisvapustustega. See vähendaks majanduse lühiajalist haavatavust seoses maksebilansi ja eelarvega, toetades IMFi ja Maailmapangaga kokku lepitud kohanemis- ja reformiprogramme, ning ELi eelarvetoetuse meetmete alusel (sealhulgas vastavalt 40 miljoni euro suuruse hea valitsemistava ja arengu lepingute meetmele, mida rahastatakse programmist partnerluse, reformi ja kaasava majanduskasvu toetuseks (SPRING)) kokku lepitud reforme.

Kavandatud abi edendaks avaliku sektori finantsjuhtimise tõhustamiseks ja maksureformiks ette nähtud poliitikameetmeid, tugevdades samal ajal sotsiaalset turvavõrku (muu hulgas eelmise aasta novembris kodumajapidamistele energiatoetuste süsteemi reformi kompenseerimiseks kehtestatud sularahaülekannete süsteemi parema suunamise kaudu), õigusraamistiku ja investeerimiskliima parandamiseks kavandatud meetmeid ning reforme töötuse vähendamiseks ja eelkõige naiste tööturul osalemise õhutamiseks.

Kavandatud makromajanduslik finantsabi on kooskõlas poliitiliste ja finantslubadustega, mille EL andis Jordaania ametiasutustele ELi-Jordaania töörühma kohtumisel 2012. aasta veebruaris. See vastab ka G8 Deauville'i tippkohtumisel välja pakutud uue Vahemere lõunapiirkonna partnerluse eesmärkidele ning Euroopa uue naabruspoliitika suundadele.

Samuti annaks see piirkonna teistele riikidele signaali selle kohta, et EL on valmis majanduslikult raskel ajal toetama selliseid riike nagu Jordaania, kes on selgelt alustanud poliitiliste reformide elluviimist.

Sellega seoses leiab komisjon, et poliitilised ja majanduslikud eeltingimused kavandatud suuruse ja laadiga makromajandusliku finantsabi andmiseks on täidetud.

- **Üldine taust**

Jordaania majanduslik olukord on alates 2011. aastast halvenenud, tingituna araabia kevadega seotud piirkondlikest ja poliitilistest rahutustest ning piirkondliku ja üleilmse majanduskeskkonna halvenemisest. Need asjaolud kahjustasid majanduskasvu kahte peamist välistegurit, nimelt turismitulusid ja välismaiseid otseinvesteeringuid. Peale selle oli valitsus Egiptusest pärit gaasitarnete pidevate katkestuste tõttu sunnitud asendama gaasi kallima naftaimpordiga, mis on märkimisväärselt suurendanud impordikulusid[1]. Sellistel negatiivsetel välistel vapustustel on oma osa ulatuslikes eelarve ja maksebilansiga seotud tasakaalustamatustes.

Pärast majanduse jõulist kasvu (keskmiselt 6,5 %) aastatel 2000–2009, mis osaliselt kajastas soodsat väliskeskkonda, vähenes SKP kasv 2011. aastal järsult 2,6 %ni. 2012. aasta esimesel poolel SKP kasv mõnevõrra kiirenes ja jõudis turismitulude taastumise järel ning hoolimata kehvadest tulemustest mäetööstuses ja ehitussektoris 2,9 %ni. Prognooside kohaselt toetavad 2013. aastal energia- ja pangandussektoris suurenenud välismaised otseinvesteeringud SKP kasvu, kuid see jääb siiski suhteliselt väikeseks (ligikaudu 3 %).

Tarbijahindade inflatsioon kasvas 2012. aasta jooksul mõõdukalt, jõudes keskmiselt 4,8 %ni (võrreldes 4,5 %ga 2011. aastal), sest omamaise nõudluse vähenemine tasakaalustas osaliselt kütuse- ja elektritariifide riigisisese kasvu mõju. Ootuste kohaselt kasvab inflatsioon veelgi, mis osaliselt tuleneb energiahindade kavandatud kohandamisest, ning jõuab 2013. aastal keskmiselt 6,1 %ni. Alates 2011. aasta keskpaigast on karmistatud rahapoliitikat, et säilitada Jordaania dinaaris nomineeritud varade atraktiivsus. Inflatsiooniprognoose on aidanud pidurdada praegune fikseeritud vahetuskurssi poliitika (sidumine USA dollariga).

Eespool nimetatud vapustuste tõttu on välispositsioon alates 2011. aasta algusest märgatavalt halvenenud. Jooksevkonto puudujääk (võttes arvesse toetusi) jõudis 2011. aastal 12 %ni SKPst (19 % SKPst, kui jätta arvestamata toetused) võrreldes 7,1 %ga SKPst 2010. aastal (11,3 % SKPst, kui jätta arvestamata toetused), mis oli osaliselt tingitud impordikulude 16,6 % kasvust. 2012. aasta lõpuks oli see veelgi suurenenud, moodustades 17 % SKPst (20,6 % SKPst, kui jätta arvestamata toetused), hoolimata turismitulude 15,3 % kasvust (mis enamjaolt tulenes Araabia riikidest pärit turismist) ja rahaülekannete 3,5 % suurenemisest. Prognooside kohaselt väheneb jooksevkonto puudujääk (arvestamata toetusi) aga 2013. aastal 12,1 %ni tänu ekspordi suuremale kasvule ja Egiptusest pärit gaasitarnete järkjärgulisele normaliseerumisele. Välismaiste otseinvesteeringute puudujääk aastatel 2011–2012 kahjustas veelgi välispositsiooni. 2011.–2012. aasta rahastamisvajadused kaeti suurel määral välisabist, mida saadi eelkõige Pärsia lahe koostöönõukogu riikidelt ja Bretton Woodsi asutustelt, ning rahvusvaheliste reservide kasutuselevõtmise teel, mis 2011. aastal vähenesid 14 % (10,7

[1] Kuigi pärast peaaegu kahte aastat, mille jooksul gaasitarned olid olnud väiksemad, taastasid Egiptuse gaasitarnijad jaanuari keskpaigas ajutiselt tarned Jordaaniasse tavapärasel tasemel (240 miljonit kuupjalga päevas võrreldes keskmiselt 40 miljoni kuupjalaga päevas suurema osa 2012. aasta jooksul), on need hiljuti uuesti vähenenud ühe kolmandikuni tavapärasest tasemest, mis on tekitanud uue mure seoses riigi peamise energiaallika kindlusega. Peale selle on Egiptusega sõlmitud gaasitarnelepingu uuendamine ligikaudu kolmekordistanud selle hinda.

miljardi USA dollarini) ja 2012. aastal veelgi drastilisemalt, jõudes aasta lõpuks 5,2 miljardi USA dollarini (mis on veidi enam kui kolme kuu import).

Riigi rahandusele on avaldanud survet 2011. aastal vastu võetud sotsiaalkulutuste paketid, energiaimpordi hindade kasvu mõju eelarvele ja majanduskasvu aeglustumine. Eelarve puudujääk (arvestamata toetusi) kasvas 7,7 %-lt SKPst 2010. aastal 11,7 %ni SKPst 2011. aastal, samas kui valitsemissektori võlg oli 2011. aasta lõpuks kasvanud 70,7 %ni SKPst (67,1 %-lt SKPst 2010. aasta lõpus). Kuigi veebruaris vastu võetud 2012. aasta eelarves kavandati eelarve ulatuslikku kohandamist võrreldes 2011. aastaga, selgus aasta keskpaigaks, et prognoositust palju suuremate kütusetoetuste, avaliku teenistuse reformist tingitud suuremate palgakulude, suuremate pensioni- ja tervishoiualaste väljamaksete ning Süüria pagulaste[2] majutamise ja meditsiiniabiga seotud kulude tõttu ei ole seda võimalik teha. Võla jätkusuutlikkuse parandamiseks ja välisrahastuse võimalike puudujääkide leevendamiseks otsustas valitsus 2012. aasta mais võtta täiendavad eelarvemeetmed, mis moodustasid 3,4 % SKPst. Eesmärk oli vähendada üldist puudujääki 2012. aastal ligikaudu 1,5 protsendipunkti võrra SKPst (10,7 %ni SKPst, arvestamata toetusi).

Kulude poolel hõlmasid eelarve konsolideerimise meetmed (mis moodustasid 2,9 % SKPst) oktaaniarvuga 95 bensiini, reaktiivkütuse ja raske kütteõli toetuste kaotamist; oktaaniarvuga 90 bensiini toetuse vähendamist 13 %; diislikütuse hinna tõstmist 6 %; ning kapitalikulude ja jooksvate kulude kärpimist. Tulude poolel moodustas konsolideerimine 0,4 % SKPst ning hõlmas muu hulgas mobiiltelefonide ja kliimaseadmete müügimaksu kehtestamist; auto-, lennupiletite ning alkoholi- ja tubakatoodete maksude suurendamist ning teatavate maksuvabastuste kaotamist.

2012. aasta septembri alguses tegi valitsus otsuse kehtestada diislikütusele 6 % maks ja kaotada toetus oktaaniarvuga 90 bensiinile. Selle otsuse (mis on IMFi programmi struktuurne eesmärk) lükkas kuningas aga esialgu edasi. Oktaaniarvuga 90 bensiini hinna liberaliseerimine toimus lõpuks novembri keskpaigas (koos diisli, petrooleumi ja majapidamisgaasi hinnatoetuste kaotamisega), mis on täielikus kooskõlas IMFi programmis kehtestatud hindade kohandamise struktuurse eesmärgiga. Kuigi kõnealuste meetmete tagajärjel toimusid novembri keskpaigas tõsised ühiskondlikud protestid, säilitas valitsus kütusehindade kohandused.

Nagu rõhutati komisjoni ja Jordaania ametiasutuste ühises majandusreformide alases dialoogis eelmise aasta oktoobris, on Jordaania teinud olulisi edusamme mitmes peamises reformivaldkonnas. Need hõlmavad energiahindade kohandamist, energiavarustuse mitmekesistamise kavasid, meetmeid naiste tööturul osalemise suurendamiseks, kavasid rahastamise kättesaadavuse parandamiseks VKEdele ning tulu maksustamist, avaliku ja erasektori partnerlust ning sotsiaalkindlustusreformi käsitlevate õigusaktide ettepanekute esitamist parlamendile. Mitu tähtsat struktuurireformiga seotud probleemi on aga vaja veel lahendada. Peale selle jäid paljud seadusandlikud ettepanekud parlamendis toppama ning nende vastuvõtmist lükkas edasi parlamendi laialisaatmine ja 2013. aasta jaanuari lõpus korraldatud parlamendivalimised.

Nagu märgitud, kiitis IMFi juhatus 3. augustil 2012 heaks Jordaaniaga kahe miljardi USA dollari suuruse (800 % kvoodist) 36kuulise reservkrediidilepingu sõlmimise. Suur osa

[2] Jordaaniat mõjutab tõsiselt jätkuv pagulaskriis Süürias. Jordaania, kuhu on saabunud suurim arv Süüria pagulasi (2013. aasta jaanuariks ligikaudu 180 000) ja kus on kõige kiiremini kasvav pagulaslaager (Jordaania piiri ületab iga päev ligikaudu 1000 süürlast), on olnud selle piirkonna kõige enam mõjutatud riik ajal, mil majandus peab niigi toime tulema tõsiste vee ja elektri puudujääkidega. Alates Süüria konflikti puhkemisest ületavad Süüria pagulaste vastuvõtmisea seotud eelarvekulud hinnanguliselt 600 miljonit eurot (ligikaudu 3 % kuningriigi SKPst).

programmi tegevusest on koondunud perioodi algusesse: 300 % kvoodist (kokku 800 %st) makstakse välja esimese kahe osamaksega (teine osamakse tehakse pärast programmi esimese läbivaatamise lõpuleviimist). Programmiga nähakse ette meetmete pakett, mis on suunatud majanduskasvu tugevdamisele, vähendades samas haavatavust seoses välismõjudega, eeskätt energiavaldkonna toetussüsteemi reformimise, riikliku energiaettevõtja NEPCO kulude katmise taseme taastamise ja energiatarnete mitmekesistamise teel. Lisaks kavandatakse programmiga fiskaalsektori tugevdamist maksusüsteemi tõhusa ratsionaliseerimise, maksude parema haldamise ja kulude kärpimise kaudu. 2013. aastaks on kavandatud olulised eelarve kohandamise lisameetmeid, sealhulgas diisli ja petrooleumi hindade tõstmine, maksuvabastuste vähendamine ning võimalik, et ka aktsiisimaksude suurendamine, eesmärgiga viia kõnealuse aasta eelarve puudujääk (mitte arvestades toetusi) 9,3 %ni SKPst (5,5 %ni, kui arvestada ka toetusi).

IMFi viimaste kättesaadavate prognooside kohaselt moodustab välisrahastamise puudujääk IMFi programmi perioodil (2013–2015) hinnanguliselt 5,9 miljardit USA dollarit, kajastades eelkõige suurt (kuigi aja jooksul kahanevat) jooksevkonto puudujääki ja vajadust taastada ametlikud välisvaluuta reservid. Kuna reservid olid 2012. aasta lõpus juba kriitiliselt madalal tasemel (nagu märgitud, ületasid need veidi minimaalset võrdlustaset, st kolme kuu importi) ning Jordaania maksebilanss on jätkuvalt väga haavatav seoses välisvapustustega, eelkõige Egiptusest pärit gaasitarnete täiendavate häirete ja piirkonnas toimuvate poliitiliste sündmuste suhtes, siis on IMFi programmi eesmärk ametlikke reserve oluliselt täiendada. Pärast reservkrediidilepingu ja Maailmapanga arengupoliitika laenu alusel tehtud väljamaksete mahaarvamist on Jordaania välisrahastamise puudujääk nendel kolmel aastal 4,1 miljardit USA dollarit, mis kaetakse muude rahastajate (Pärsia lahe koostöönõukogu riigid, Ameerika Ühendriigid, EL, Prantsusmaa ja Jaapan) vahenditest. ELi kavandatud makromajanduslik finantsabi moodustaks ligikaudu 4,4 % sellisest välisrahastamise puudujäägist.

- **Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid**

Puuduvad

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude tegevuspõhimõtete ja eesmärkidega**

EL on pikka aega tundnud huvi Jordaaniaga koostöö tegemise vastu, tunnustades nii Jordaania stabiliseerivat rolli asjaomases piirkonnas kui ka vastastikuseid majandus- ja finantssidemeid. ELi ja Jordaania vahelised lepingulised suhted põhinevad 2002. aasta mais sõlmitud assotsieerimislepingul, millega liberaliseeritakse lepinguosaliste vahelist kaubandust ning nähakse ette kahepoolse poliitilise dialoogi ja majanduskoostöö tugevdamine. Kahepoolseid suhteid on veelgi tugevdatud ELi Euroopa naabruspoliitika raames, muu hulgas Euroopa naabruspoliitika viieaastase tegevuskava vastuvõtmisega 2005. aastal; 2010. aastal asendati see uue viieaastase tegevuskavaga, milles on kindlaks määratud peamised reformimeetmed nii poliitika- kui ka majandussfääris ning millega soodustatakse Jordaania õigusnormide lähendamist ELi õigusnormidega. Lisaks on Jordaania esimene Vahemere piirkonna partnerriik, kellega EL on viinud lõpule tehnilised läbirääkimised, mille tulemusel on Jordaania saavutanud edasijõudnud riigi staatuse. Riik on ka Vahemere Liidu liige. Olulised on ka majandussidemed ELiga. 2011. aastal oli EL Jordaania peamine impordiallikas (20,1 %), kuigi Jordaania ekspordi puhul oli EL alles seitsmes sihtkoht. Nagu märgitud, on EL teinud Jordaaniale ka ettepaneku pidada läbirääkimisi põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu üle, et parandada Jordaania integreerumist ELi ühtse turuga.

Kokkuvõttes on Jordaanial jätkuvalt probleeme täieliku demokraatia saavutamisel ja suuri ebakindlusi, ent riik on oluliselt liikunud poliitilise ja majandusliku reformi suunas; lisaks on ELi ja Jordaania kahepoolsetel suhetel tugev raamistik.

Alates araabia kevade algusest on EL mitmel korral väljendanud oma valmisolekut toetada Jordaania majanduslikku ja poliitilist reformiprotsessi. Tegelikult oli ELi valmisolek toetada Jordaania poliitilist ja majandusreformi 2012. aasta veebruaris Ammanis toimunud esimese ELi-Jordaania töörühma kohtumise põhisõnum.

Makromajandusliku finantsabi ettepanek on kooskõlas ELi valmisolekuga toetada Jordaania majanduslikku ja poliitilist üleminekut. See on vastavuses ka makromajandusliku finantsabi suunistega, mis on esitatud nõukogu 2002. aasta järeldustes makromajandusliku finantsabi kohta ning sellele lisatud nõukogu eesistuja kirjas komisjoni presidendile. Nagu on üksikasjalikumalt selgitatud komisjoni ettepanekule lisatud komisjoni talituste töödokumendis, on ettepanek kooskõlas eeskätt järgmiste põhimõtetega: erakorraline olukord, poliitiliste eeltingimuste täitmine, kooskõla muu ELi poliitikaga, väljamaksmise sidumine teatavate tingimuste täitmisega ja finantsdistsipliini järgimine.

Komisjon jälgib ja hindab terve makromajandusliku finantsabi andmise ajal jätkuvalt kõnealuste kriteeriumite täitmist, hinnates muu hulgas tihedas koostöös Euroopa välisteenistusega poliitiliste eeltingimuste täitmist.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine huvitatud isikutega**

Makromajanduslik finantsabi moodustab osa Jordaania majanduse stabiliseerimiseks ja ülesehitamiseks antavast rahvusvahelisest abist. Käesoleva makromajanduslikku finantsabi käsitleva ettepaneku koostamisel konsulteerisid komisjoni talitused Rahvusvahelise Valuutafondi ja Maailmapangaga, kes on juba kehtestanud mahukad rahastamisprogrammid. Enne makromajandusliku finantsabi ettepaneku esitamist konsulteeris komisjon majandus- ja rahanduskomitees ELi liikmesriikidega. Samuti on komisjon olnud pidevalt ühenduses Jordaania ametiasutustega.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide abiga koostab komisjon Jordaania raharingluse ja halduskorra kvaliteeti ja usaldusväärsust käsitleva tegevushinnangu.

- **Mõju hindamine**

Makromajanduslik finantsabi ning sellega seotud majanduse kohandamis- ja reformikava aitavad Jordaanial katta lühiajalisi rahastamisvajadusi, toetades samal ajal poliitikameetmeid, mille eesmärk on tugevdada maksebilansi ja eelarve jätkusuutlikkust keskpikas perspektiivis, ning edendades jätkusuutlikku majanduskasvu, nagu on kokku lepitud IMFiga. See aitab eelkõige parandada riigi rahanduse juhtimise tõhusust ja läbipaistvust; soodustada eelarvereforme maksulaekumiste suurendamiseks ja maksusüsteemi astmelisuse parandamiseks; toetada praeguseid sotsiaalse turvavõrgu tugevdamise püüdlusi; edendada tööturureforme (töötuse vähendamiseks ja eeskätt naiste tööturul osalemise määra

suurendamiseks) ning hõlbustada kaubandust ja investeeringuid reguleerivat raamistikku parandavate meetmete vastuvõtmist.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Euroopa Liit annab Jordaaniale keskmise tähtajaga laenuna makromajanduslikku finantsabi maksimaalses summas 180 miljonit eurot. Abi aitab katta Jordaania vajadust välisrahastuse järele aastatel 2013–2014, nagu komisjon määras kindlaks IMFi prognooside põhjal.

Kavakohaselt makstakse abi välja kahe laenumaksena ning arvestades rahastamisvajaduse pakilisust, on võimalik suur osa abist anda kiirendatud korras. Esimene osamakse tehakse eeldatavasti 2013. aasta teisel poolel. Teine osamakse, mis sõltub mitme poliitilise meetme võtmisest, võidakse teha 2014. aasta esimesel poolel. Abi andmist haldab komisjon. Vastavalt finantsmäärusele kohaldatakse erisätteid pettuste ja muu eeskirjade eiramise ärahoidmiseks.

Nagu tavaliselt makromajandusliku finantsabi puhul, eeldab väljamaksete tegemine IMFiga sõlmitud reservkrediidilepingu läbivaatamise positiivset tulemust. Lisaks sellele peaksid komisjon ja Jordaania ametiasutused leppima vastastikuse mõistmise memorandumis kokku teatavates struktuurireformides. Komisjon keskendub struktuurireformidele, mille eesmärk on parandada üldist makromajanduslikku juhtimist ja jätkusuutlikuks majanduskasvuks vajalikke tingimusi (nt seades sihiks riigi rahanduse juhtimise läbipaistvuse ja tõhususe; eelarvereformid; sotsiaalset turvavõrku tugevdavad reformid; tööturureformid ning kaubandust ja investeeringuid reguleeriva raamistiku parandamiseks kavandatud reformid).

Otsus anda kogu makromajanduslik abi laenudena tuleneb Jordaania arengutasemest (sissetulek inimese kohta) ja võlanäitajatest. Samuti on see kooskõlas käsitlusega, mida kohaldavad Jordaania suhtes Maailmapank ja IMF. Jordaania ei ole abikõlblik sooduskrediidi saamiseks Rahvusvaheliselt Arenguassotsiatsioonilt ega IMFi vaesuse vähendamise ja majanduskasvu rahastamisvahendi kaudu.

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 212.

- **Subsidiaarsuse põhimõte**

Ettepanek tehakse ELi jagatud pädevusse kuuluvas valdkonnas. Subsidiaarsuse põhimõtte kohaldamisel lähtutakse tõdemusest, et liikmesriigid eraldi ei suuda Jordaania lühiajalist makromajanduslikku stabiilsust täielikult tagada, mistõttu on see eesmärk paremini saavutatav Euroopa Liidu tasandil. Selle peamiseks põhjuseks on riikide eelarvevõimaluste piiratus ning vajadus antavat abi mastaabiefekti ja tulemuslikkuse saavutamiseks piisavalt koordineerida.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas: ettepanek ei lähe lühiajalise makromajandusliku stabiilsuse saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Komisjoni hinnangul, mis põhineb IMFi reservkrediidilepingu raames tehtud prognoosidel, katab antava abi summa ajavahemikus 2013–2015 puuduvatest vahenditest 4,4 %. See on kooskõlas makromajandusliku finantsabi puhul kohaldatavate koormuse jagamise tavaeeskirjadega. Kahepoolsetelt ja mitmepoolsetelt rahastajatelt ning võlausaldajatelt Jordaaniale lubatud abi silmas pidades käsitatakse seda ELi jaoks kohase koormusena.

- **Õigusakti valik**

Muud vahendid ei oleks asjakohased, sest makromajandusliku finantsabi andmise raammääruse puudumise tõttu on ELi toimimise lepingu artikli 212 alusel tehtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu ajutised otsused sellise abi jaoks ainsad võimalikud õigusaktid.

Projektide finantseerimine või tehniline abi ei oleks nimetatud makromajanduslike eesmärkide saavutamiseks sobivad ega piisavad. Muude ELi vahenditega võrreldes on makromajandusliku finantsabi peamine eelis see, et selle abil saab leevendada vajadust välisrahastuse järele, aidata luua stabiilse makromajandusliku raamistiku, edendades sealhulgas maksebilansi ja eelarve jätkusuutlikkust, ning aidata ühtlasi luua sobiva raamistiku struktuurireformide jaoks. Kuna makromajanduslik finantsabi aitab kehtestada asjakohast üldist makromajandus- ja struktuuripoliitika raamistikku, peaks see ühtlasi suurendama ELi muude, kitsamini piiritletud eesmärgiga finantsinstrumentide abil Jordaanias rahastatavate meetmete tulemuslikkust.

4. MÕJU EELARVELE

Kavandatud abi antakse laenuna ning seda tuleks rahastada laenutehinguga, mille ELi nimel teostab komisjon. Abiga seotud eelarvekulu koosneb väljamakstud summadest 9 % kandmisest ELi välistegevuse tagatisfondi; raha kantakse eelarverealt 01 04 01 14 („Maksed tagatisfondi”). Eeldades, et laenu esimene väljamakse summas 100 miljonit eurot tehakse 2013. aastal ja laenu teine väljamakse summas 80 miljonit eurot tehakse 2014. aastal, ning kooskõlas tagatisfondi mehhanismi reguleerivate eeskirjadega tehakse eraldised 2015.–2016. aasta eelarvetest.

5. TÄIENDAV TEAVE

- **Ülevaatamis-/läbivaatamis-/aegumisklausel**

Ettepanek sisaldab aegumisklauslit. Kavandatav makromajanduslik finantsabi oleks kättesaadav kahe aasta jooksul alates esimesest päevast pärast vastastikuse mõistmise memorandumi jõustumist.

2013/0128 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

makromajandusliku finantsabi andmise kohta Jordaania Hašimiidi Kuningriigile

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 212,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut[3],

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt[4]

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu (edaspidi „liit”) ja Jordaania Hašimiidi Kuningriigi (edaspidi „Jordaania”) vaheliste suhete alus on Euroopa naabruspoliitika. 2002. aasta mais jõustus ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Jordaania vahel sõlmitud assotsieerimisleping. Kahepoolset poliitilist dialoogi ja majanduskoostööd on täiendavalt arendatud Euroopa naabruspoliitika tegevuskavade raames, millest viimane hõlmab 2010.–2015. aastat. 2010. aastal andis liit oma partnerlussuhete raames Jordaaniale edasijõudnud riigi staatuse, mis tähendab laiendatud koostöövaldkondi kahe poole vahel.

(2) Jordaania majandust on oluliselt mõjutanud riigisisesed sündmused, mis olid seotud Vahemere lõunaosas alates 2010. aasta lõpust tekkinud olukorraga, mida tuntakse nn araabia kevadena, ning piirkonnas, eelkõige naaberriikides Egiptuses ja Süürias toimuvad rahutused. Koos ülemaailmse keskkonna halvenemisega on Egiptusest pärit maagaasitarnete korduvad katkestused, mille tagajärjel Jordaania oli sunnitud asendama Egiptusest pärit gaasiimpordi kallimate kütustega elektri tootmiseks, ja arvukate Süüria pagulaste riiki saabumine tekitanud märkimisväärse maksebilansi ja eelarve puudujäägi.

(3) Alates araabia kevade algusest on liit mitmel korral väljendanud oma valmisolekut toetada Jordaania majanduslikku ja poliitilist reformiprotsessi. Seda valmisolekut kinnitati 2012. aasta detsembris toimunud liidu ja Jordaania assotsiatsiooninõukogu 10. kohtumise järeldustes.

(4) Jordaania on alustanud mitut poliitilist reformi, mille ühe tähelepanuväärse tulemusena võttis Jordaania Parlament 2011. aasta septembris vastu üle 40 põhiseadusliku muudatuse, mis kajastavad olulist sammu täielikult demokraatliku süsteemi suunas. Liidu poliitiline ja majanduslik toetus Jordaania reformiprotsessile on kooskõlas

[3] ELT C […], […], lk […].

[4] Euroopa Parlamendi … 2012. aasta seisukoht ja nõukogu … 2012. aasta otsus.

Euroopa naabruspoliitika kontekstis kehtestatud liidu Vahemere lõunapiirkonna poliitikaga.

(5) 2012. aasta augustis leppisid Jordaania ametiasutused ja Rahvusvaheline Valuutafond (IMF) kokku kolmeaastases reservkrediidilepingus, mille maht oli 1364 miljonit SDRi, et toetada Jordaania majanduse kohandamis- ja reformiprogrammi.

(6) Aastatel 2011–2013 andis liit oma tavapärase koostööprogrammi raames 293 miljonit eurot toetust Jordaania poliitilisele ja majanduslikule reformikavale. Peale selle eraldati Jordaaniale 2012. aastal 70 miljonit eurot programmist partnerluse, reformi ja kaasava majanduskasvu toetuseks (SPRING) ning 10 miljonit eurot liidu humanitaarabi, et aidata toetada Süüria pagulasi.

(7) Halveneva majandusolukorra ja tulevikuväljavaadete tõttu palus Jordaania 2012. aasta detsembris liidult makromajanduslikku finantsabi.

(8) Pidades silmas asjaolu, et pärast IMFilt ja Maailmapangalt saadava makromajandusliku abi arvessevõtmist on Jordaania maksebilansis jätkuvalt puudujääk, ja arvestades välispositsiooni haavatavust välismõjude suhtes, mistõttu tuleb tagada piisavas mahus välisvaluutareservid, on praeguses erandlikus olukorras asjakohane anda Jordaaniale makromajanduslikku finantsabi. Liidu makromajanduslik finantsabi Jordaaniale (edaspidi „liidu makromajanduslik finantsabi”) toetaks Jordaania majanduse stabiliseerimist ja struktuurireformikava, täiendades IMFi rahastamisvahendeid.

(9) Liidu makromajanduslik finantsabi ei peaks mitte üksnes täiendama IMFi ja Maailmapanga programme ja vahendeid, vaid tagama ka liidu osaluse lisandväärtuse. Komisjon peaks tagama, et liidu makromajanduslik finantsabi oleks õiguslikult ja sisuliselt kooskõlas liidu välistegevuse eri valdkondade ja muu asjakohase poliitikaga.

(10) Liidu makromajandusliku finantsabi konkreetsed eesmärgid peaksid olema suurendada Jordaanias riigi rahanduse juhtimise süsteemide tõhusust ja läbipaistvust ja nendega seotud aruandekohustusi ning soodustada jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu saavutamisele, töökohtade loomisele ja eelarve konsolideerimisele suunatud struktuurireforme. Komisjon peaks teostama nende eesmärkide üle korrapärast järelevalvet.

(11) Liidu makromajandusliku finantsabi andmise aluseks olevad tingimused peaksid kajastama liidu poolt Jordaania suhtes kohaldatava poliitika peamisi põhimõtteid ja eesmärke.

(12) Selleks et tagada kõnealuse makromajandusliku finantsabiga seotud ELi finantshuvide tõhus kaitse, peab Jordaania võtma asjakohased meetmed kõnealuse abi puhul pettuste, korruptsiooni ja muude rikkumiste ärahoidmiseks ja tõkestamiseks. Samuti peab abi kasutamist nõuetekohaselt kontrollima komisjon ja auditeerima Euroopa Kontrollikoda.

(13) Liidu makromajandusliku finantsabi andmisega ei piirata eelarvepädevate institutsioonide volitusi.

(14) Abi andmist peaks korraldama komisjon. Selleks et Euroopa Parlament ning majandus- ja rahanduskomitee saaksid jälgida käesoleva otsuse rakendamist, peaks komisjon neid abi andmise käigust korrapäraselt teavitama ning esitama neile asjakohased dokumendid.

(15) Käesoleva otsuse rakendamiseks ühtsete tingimuste tagamiseks tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Kõnealuseid volitusi tuleks kasutada vastavalt Euroopa

Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusele (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes[5]. Kuna abisumma on suur ja seetõttu on sellel tõenäoliselt oluline mõju, on õigustatud kontrollimenetluse kasutamine kooskõlas määruse (EL) nr 182/2011 artikli 2 lõikega 2,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Liit eraldab Jordaaniale maksimaalselt 180 miljonit eurot makromajanduslikku finantsabi, et toetada Jordaania majanduse stabiliseerimist ja reforme. Abi aitab katta Jordaania maksebilansi vajadusi, mis on kindlaks tehtud IMFi käimasolevas programmis.

2. Kogu makromajanduslik finantsabi antakse Jordaaniale laenudena. Komisjoni volitatakse laenama liidu nimel vajalikud rahalised vahendid kapitaliturgudelt või finantseerimisasutustelt, et laenata need edasi Jordaaniale. Laenude maksimaalne tähtaeg on 15 aastat.

3. Liidu makromajandusliku finantsabi andmist korraldab komisjon kooskõlas IMFi ja Jordaania vahel sõlmitud kokkulepete või ühiste arusaamadega ning ELi-Jordaania assotsieerimislepingus ja Euroopa naabruspoliitika raames ajavahemikuks 2010–2015 kokku lepitud ELi-Jordaania tegevuskavas sätestatud peamiste põhimõtete ja eesmärkidega. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ning majandus- ja rahanduskomiteed korrapäraselt liidu makromajandusliku finantsabi haldamise arengust ning esitab neile asjakohased dokumendid.

4. Liidu makromajanduslikku finantsabi antakse kaheaastaseks ajavahemikuks alates esimesest päevast pärast artikli 2 lõikes 1 viidatud vastastikuse mõistmise memorandumi jõustumist.

Artikkel 2

1. Komisjonile, kes toimib vastavalt artikli 6 lõikes 2 viidatud kontrollimenetlusele, antakse volitused, et leppida Jordaania ametiasutustega kokku liidu makromajandusliku finantsabi andmisega seotud majanduspoliitilistes ja finantstingimustes, mis sätestatakse vastastikuse mõistmise memorandumis, mis hõlmab muu hulgas nende täitmise ajakava (edaspidi „vastastikuse mõistmise memorandum”). Vastastikuse mõistmise memorandumis kindlaks määratud majanduspoliitilised ja finantstingimused on kooskõlas artikli 1 lõikes 3 osutatud kokkulepete ja ühiste arusaamadega. Nende tingimuste eesmärk on eelkõige suurendada Jordaanias riigi rahanduse juhtimise süsteemide, sealhulgas liidu makromajandusliku finantsabi kasutamise tõhusust ja läbipaistvust ning nendega seotud aruandekohustusi. Komisjon teostab korrapärast järelevalvet kõnealuste eesmärkide saavutamisel tehtavate edusammude üle.

2. Üksikasjalikud finantstingimused sätestatakse laenulepingus, mille sõlmivad komisjon ja Jordaania ametiasutused.

[5] ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

3. Liidu makromajandusliku finantsabi rakendamise ajal kontrollib komisjon abi seisukohast olulise rahastamiskorra, haldusmenetluste ning sise- ja väliskontrollimehhanismide usaldusväärsust Jordaanias ning kokkulepitud ajakavast kinnipidamist.

4. Komisjon kontrollib korrapäraselt Jordaania majanduspoliitika sobivust liidu makromajandusliku finantsabi eesmärkidega ning kokkulepitud majanduspoliitiliste tingimuste rahuldavat täitmist. Seejuures teeb komisjon tihedat koostööd IMFi ja Maailmapanga ning vajaduse korral majandus- ja rahanduskomiteega.

Artikkel 3

1. Kui lõikes 2 sätestatud tingimused on täidetud, teeb komisjon liidu finantsabi Jordaaniale kättesaadavaks kahe laenumaksena. Kummagi osamakse suurus määratakse kindlaks vastastikuse mõistmise memorandumis.

2. Komisjon teeb otsuse osamaksed välja maksta tingimusel, et IMFi programmi rakendatakse rahuldavalt ning vastastikuse mõistmise memorandumis kokku lepitud majanduspoliitilised ja finantstingimused on täidetud. Teine osamakse tehakse kõige varem kolm kuud pärast esimese osamakse tegemist.

3. Liidu vahendid makstakse välja Jordaania Keskpangale. Vastavalt vastastikuse mõistmise memorandumis kokkulepitavatele tingimustele ja sealhulgas eeldusel, et täiendav rahastamisvajadus leiab kinnitust, võib liidu rahalised vahendid maksta Jordaania rahandusministeeriumile kui lõplikule abisaajale.

Artikkel 4

1. Liidu makromajandusliku finantsabiga seotud laenuvõtmis- ja laenuandmistehingud tehakse eurodes ühe ja sama väärtuspäeva kursiga ning need ei tekita liidu jaoks laenutähtaegade muutmisega seotud riske, valuuta- ja intressimäärariske ega muid kommertsriske.

2. Jordaania taotluse korral võtab komisjon vajalikud meetmed, et tagada laenulepingu tingimustesse varasema tagasimaksmise klausli lisamine. Vastav varasema tagasimaksmise klausel lisatakse ka komisjoni laenuvõtmistehingute tingimustesse.

3. Jordaania taotluse korral ja kui asjaolud võimaldavad laenu intressimäära parandada, võib komisjon oma esialgse laenu täielikult või osaliselt refinantseerida või asjaomased finantstingimused ümber korraldada. Refinantseerimine ja tingimuste ümberkorraldamine toimub kooskõlas lõikes 1 sätestatud tingimustega ning sellega ei pikendata võetud laenu keskmist kestust ega suurendata refinantseerimise või tingimuste ümberkorraldamise kuupäevaks laekumata põhisummat.

4. Jordaania kannab kõik kulud, mida liit on kandnud seoses laenu võtmise ja andmise tehingutega käesoleva otsuse alusel.

5. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ning majandus- ja sotsiaalkomiteed lõigetes 2 ja 3 osutatud tehingute arengust.

Artikkel 5

1. Liidu makromajanduslikku finantsabi rakendatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrusele (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega

muudetakse nõukogu määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002)[6] ja selle kohaldamise eeskirjadele[7].

2. Jordaania ametiasutustega sõlmitavas vastastikuse mõistmise memorandumis ja laenulepingus sätestatakse asjakohased meetmed, et vältida kõnealuse abiga seoses pettust, korruptsiooni ja muud eeskirjade eiramist ning selle vastu võidelda. Rahaliste vahendite haldamise ja väljamaksmise suurema läbipaistvuse tagamiseks nähakse vastastikuse mõistmise memorandumi ja laenulepinguga ühtlasi ette komisjoni ja Euroopa Pettustevastase Ameti kontrollitegevus, sealhulgas õigus teostada kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi. Samuti nähakse nende dokumentidega ette Euroopa Kontrollikoja võimalus teostada auditeid, sealhulgas vajaduse korral kohapealseid auditeid.

Artikkel 6

1. Komisjoni abistab komitee. Kõnealune komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 7

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga aasta 30. juuniks aruande käesoleva otsuse rakendamise kohta eelnenud aastal ja hinnangu sellele. Aruandes käsitletakse vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud majanduspoliitiliste tingimuste täitmist ja Jordaania jooksvaid majandus- ja eelarvetulemusi ning näidatakse, et komisjoni otsus liidu makromajandusliku finantsabi osamaksed välja maksta on nendega kooskõlas.

2. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt kahe aasta jooksul pärast artikli 1 lõikes 4 osutatud abiperioodi lõppemist järelhindamise aruande.

Artikkel 8

Käesolev otsus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*

[6] ELT L 298, 26.10.2012, lk 1.
[7] ELT L 362, 31.12.2012, lk 1.

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB) struktuurile

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

1.4. Eesmärgid

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Makromajanduslik finantsabi Jordaania Hašimiidi Kuningriigile

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise (ABM/ABB[8]) struktuurile

Poliitikavaldkond: Jaotis 01 – Majandus- ja rahandusvaldkond

Meede: 03 – Rahvusvahelised majandus- ja rahandusküsimused

1.3. Ettepaneku/algatuse liik

X Ettepanek/algatus käsitleb **uut meedet**

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Komisjoni mitmeaastased strateegilised eesmärgid, mida ettepaneku/algatuse kaudu täidetakse

„Suurendada heaolu ka väljaspool ELi”.

Peamised valdkonnad, millega on seotud majanduse ja rahanduse peadirektoraadi tegevus:

1. Euroopa naabruspoliitika rakendamise edendamine, süvendades majandusanalüüse ja tugevdades poliitikadialoogi ja nõuandeid tegevuskavade majandusaspektide kohta.

2. Koostöös rahvusvaheliste finantseerimisasutustega kolmandatele partnerriikidele antava makromajandusliku finantsabi arendamine, seire ja rakendamine.

1.4.2. Erieesmärgid ning asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise süsteemile

Erieesmärk nr 3: „Makromajandusliku finantsabi andmine kolmandatele riikidele, et aidata lahendada nende maksebilansi probleeme ja taastada välisvõla jätkusuutlikkuse tase”.

Asjaomased tegevusalad vastavalt tegevuspõhise juhtimise ja eelarvestamise süsteemile: rahvusvahelised majandus- ja finantssuhted, ülemaailmne valitsemine.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Kavandatud abi seisneb ELi 180 miljoni euro suuruses laenus Jordaania Hašimiidi Kuningriigile (edaspidi „Jordaania”), et aidata muuta Jordaania maksebilanss jätkusuutlikumaks. Kahe osamaksena väljamakstav abi aitab riigil ületada majanduslikke ja sotsiaalseid probleeme, millega tal on tulnud tegeleda riigisiseste ja piirkondlike rahutuste tagajärjel. Samuti edendab see struktuurireforme, mille abil toetatakse jätkusuutlikku majanduskasvu ja parandatakse riigi rahanduse juhtimist.

1.4.4. Tulemus- ja mõjunäitajad

Ametiasutused peavad andma komisjoni talitustele korrapäraselt aru mitme näitaja kohta ning esitama enne abi teise osamakse tegemist põhjaliku aruande selle kohta, kas nende tegevus vastab kokkulepitud poliitikatingimustele.

---

[8] ABM – tegevuspõhine juhtimine; ABB – tegevuspõhine eelarvestamine.

Komisjoni talitused jätkavad Jordaania rahanduse juhtimise jälgimist ka pärast käesoleva ettepaneku ettevalmistamise käigus korraldatud raharingluse ja halduskorra hindamist. ELi delegatsioon Jordaanias esitab abi jälgimise seisukohast olulistel teemadel korrapäraselt aruandeid. Komisjoni talitused suhtlevad tihedalt IMFi ja Maailmapangaga, et saada osa nende kogemustest seoses käimasoleva tegevusega Jordaanias.

Kavandatud seadusandliku otsuse ettepanekuga on ette nähtud iga-aastase aruande esitamine nõukogule ja Euroopa Parlamendile, mis hõlmab hinnangut abi andmise rakendamise kohta. Kahe aasta jooksul pärast rakendusaja lõppu teostatakse abi sõltumatu järelhindamine.

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendus

1.5.1. Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused

Abi väljamaksed sõltuvad Jordaania ja IMFi vahel sõlmitud reservkrediidilepingu rahuldavast rakendamisest. Lisaks lepib komisjon Jordaania ametiasutustega kokku konkreetsetes poliitikatingimuses, mis loetletakse vastastikuse mõistmise memorandumis ja mis peavad enne teise osamakse tegemist täidetud olema.

1.5.2. Euroopa Liidu meetme lisaväärtus

Aidates riigil riigisisestest ja piirkondlikest rahutustest tingitud majandusvapustustest üle saada, toetab kavandatud makromajanduslik finantsabi riigis makromajandusliku stabiilsuse, majandusreformide ja poliitilise arengu edendamist. Täiendades rahvusvaheliste finantseerimisasutuste, ELi ja teiste rahastajate eraldatud vahendeid, aitab see parandada kriisi järel rahvusvaheliste rahastajate kogukonna kokkulepitud finantstoetuse paketi üldist tulemuslikkust.

Ühtlasi tugevdab kavandatud programm valitsuse jõupingutusi reformide elluviimisel ja püüdlusi tihendada sidemeid ELiga. Seda aitab muu hulgas saavutada abi väljamaksmiseks asjakohaste tingimuste seadmine. Laiemas kontekstis annab programm piirkonna teistele riikidele signaali selle kohta, et EL on valmis majanduslikult raskel ajal toetama selliseid riike, kes on selgelt alustanud poliitiliste reformide elluviimist.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Alates 2004. aastast on makromajandusliku finantsabi andmise kohta teostatud kokku 15 järelhindamist. Kõnealuste hindamiste järelduste kohaselt aitab makromajandusliku finantsabi andmine parandada abisaava riigi maksebilansi jätkusuutlikkust, makromajanduslikku stabiilsust ja struktuurireformide elluviimist, kuigi mõnikord on selle mõju tagasihoidlik ja kaudne. Enamikul juhtudel on makromajandusliku finantsabi andmisel positiivne mõju abisaavate riikide maksebilansile ning see on aidanud leevendada survet nende eelarvele. Ühtlasi on see kaasa toonud mõnevõrra suurema majanduskasvu.

1.5.4. Kooskõla ja võimalik koostoime muude asjaomaste meetmetega

EL on üks Jordaania peamisi rahastajaid. Ajavahemikul 2011–2013 on EL andnud oma korrapärase koostöö raames 293 miljoni euro ulatuses toetusi Jordaania poliitilisele ja majanduslikule reformikavale. Lisaks eraldati Jordaaniale 2011. aastal 70 miljonit eurot programmist partnerluse, reformi ja kaasava majanduskasvu toetuseks (SPRING) ning 10 miljonit eurot humanitaarabi Süüria pagulaste toetamiseks.

Muude ELi vahenditega võrreldes on makromajandusliku finantsabi peamine eelis see, et selle abil saab aidata luua stabiilse makromajandusliku raamistiku, edendades sealhulgas maksebilansi ja eelarvepositsiooni jätkusuutlikkust, ning aidata ühtlasi luua sobiva raamistiku struktuurireformidega tegemiseks. Makromajandusliku finantsabi raames ei anta korrapärast finantsabi ega toetata abisaavate riikide majanduslikku või sotsiaalset arengut. Makromajandusliku finantsabi andmine tuleb lõpetada kohe, kui riigi rahanduse välispositsioon on taas jätkusuutlik. Pärast seda tuleb abi andmisega hakata tegelema ELi tavapäraste koostöö toetamise vahendite kaudu.

Makromajanduslik finantsabi peaks ühtlasi täiendama rahvusvaheliste finantseerimisasutuste meetmeid, eelkõige IMFi reservkrediidilepingu ning Maailmapanga arengupoliitika laenuga toetatavat kohanemis- ja reformiprogrammi.

1.6. Meetme kestus ja finantsmõju

X **Piiratud kestusega** ettepanek/algatus

X Ettepaneku/algatuse kehtivusaeg on kaks aastat alates vastastikuse mõistmise memorandumi jõustumisest, nagu on sätestatud otsuse artikli 1 lõikes 4

X Finantsmõju avaldub aastatel 2013–2016

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid[9]

X **Otsene tsentraliseeritud eelarve täitmine** komisjoni poolt

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse eeskirjad

Kõnealune abi on makromajanduslikku laadi ning kooskõlas IMFi toetatava majandusprogrammiga. Komisjoni talitused lähtuvad meetmete üle järelevalve teostamisel reservkrediidilepingu rakendamisel tehtud edusammudest ja Jordaania ametiasutustega vastastikuse mõistmise memorandumis kokku lepitavate konkreetsete reformimeetmete elluviimisest (vt ka punkt 1.4.4).

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteemid

2.2.1. Tuvastatud ohud

Kavandatud makromajandusliku finantsabi juures on väärkasutuse, sisepoliitiline ja välispoliitiline oht.

Esineb oht, et kuna makromajanduslik finantsabi ei ole ette nähtud konkreetsete kulutuste tegemiseks, võidakse seda kasutada pettuse eesmärgil. Üldiselt on see oht seotud selliste teguritega nagu keskpanga ja rahandusministeeriumi juhtimissüsteemide kvaliteet ning sise- ja välisauditi suutlikkus.

Teine oluline oht seoses abi andmisega tuleneb majanduslikust ja poliitilisest ebakindlusest asjaomases piirkonnas, eeskätt Süürias, mis otseselt mõjutab Jordaania majandust. Riigisiseselt on peamine oht seotud poliitiliste ja majandusreformide protsessi keerukusega. Rahvusvahelise kogukonna toetatavate stabiliseerimis- ja reformimeetmete, sealhulgas kavandatud makromajandusliku abi andmise täielikku rakendamist võib kahjustada ühiskondlik rahulolematus.

[9] Eelarve täitmise viise selgitatakse koos viidetega finantsmäärusele veebisaidil BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

Ühtlasi on Jordaania jätkuvalt haavatav Egiptusest imporditava maagaasi tarnete võimalike uute katkestuste suhtes. Lõpuks tulenevad ohud ka Euroopa ja maailma majanduskeskkonna võimalikust halvenemisest ning rahvusvaheliste energia- ja toiduhindade kasvust.

2.2.2. Ettenähtud kontrollimeetodid

Makromajandusliku finantsabi suhtes kohaldatakse kinnitamis-, kontrolli- ja auditeerimismenetlusi, mille eest vastutavad komisjon, sealhulgas Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF), ja Euroopa Kontrollikoda.

2.2.3. Kontrollimisega seotud kulud ja tulud ning tõenäoline mittevastavuse tase

Komisjoni põhikulusid seoses kinnitamis- ja kontrollimeetoditega, aga ka enne abi andmist koostatava raharinglust ja halduskorda käsitleva tegevushinnanguga on kirjeldatud tabelis 3.2.1. Peale selle kaasnevad kulud seoses Euroopa Kontrollikoja ja OLAFi võimalike meetmetega. Tegevushinnang ei aita mitte üksnes hinnata rahaliste vahendite väärkasutamisega seotud riske, vaid lisaeelisena pakub see kasulikku teavet riigi rahanduse juhtimise valdkonnas vajalike reformide kohta, mida kajastab abi andmise sõltuvus poliitikatingimuste täitmisest. Seoses tõenäolise mittevastavuse tasemega hinnatakse mittevastavuse ohtu (laenu tagasimaksmata jätmise või rahaliste vahendite väärkasutamise näol) väikeseks, tuginedes makromajandusliku finantsabi vahendi valdkonnas alates selle loomisest saadud kogemustele.

2.3. Pettuse ja eeskirjade eiramise ärahoidmise meetmed

Pettuse eesmärgil abi kasutamise riskide maandamiseks võetakse mitu meedet.

Esiteks hõlmab Jordaaniale antava makromajandusliku finantsabi kavandatud õiguslik alus pettuste vältimise meetmeid käsitlevat sätet. Kõnealuseid meetmeid kirjeldatakse täpsemalt vastastikuse mõistmise memorandumis ja laenulepingus, milles esitatakse mitu sätet kontrollimise, pettuste ärahoidmise, auditite ja rahaliste vahendite tagasinõudmise kohta pettuste või korruptsiooni korral. Peale selle nähakse ette, et abiga seotakse mitu konkreetset poliitikatingimust, peamiselt riigi rahanduse juhtimise valdkonnas, et tugevdada tõhusust, läbipaistvust ja aruandekohustust.

Teiseks koostavad komisjoni talitused koos nõuetekohaselt volitatud välisekspertidega enne vastastikuse mõistmise memorandumis kokku leppimist Jordaania rahandusministeeriumi ja Keskpanga raharingluse ning halduskorra kohta tegevushinnangu, et täita Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse nõudeid. Kõnealune läbivaatamine hõlmab selliseid valdkondi nagu juhtimisstruktuur ja -korraldus, rahaliste vahendite haldamine ja kontroll, IT-süsteemide turvalisus, sise- ja välisauditi valmidus ning keskpanga sõltumatus, ja selle põhjal otsustatakse, kas makromajandusliku finantsabi usaldusväärse finantsjuhtimise raamistik on Jordaanias piisavalt tulemuslik. Kõnealust hindamist arvesse võttes võib kokkuleppel riigi ametiasutustega kehtestada abisaajate rahaliste vahendite haldamise suhtes kohaldatavad erimehhanismid. Lisaks makstakse abi Jordaania Keskpangas spetsiaalselt selleks loodud kontole.

Lõpuks kohaldatakse makromajandusliku finantsabi suhtes kinnitamis-, kontrolli- ja auditeerimismenetlusi, mille eest vastutavad komisjon, sealhulgas OLAF, ja Euroopa Kontrollikoda.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

01 03 02: Makromajanduslik abi

01 04 01 14 – Maksed tagatisfondi

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide ja eelarveridade kaupa.

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Assigneeringute liik	Rahaline osalus			
	Nr [Nimetus……...……….]	Liigendatud/liigendamata (10)	EFTA[11] riigid	Kandidaatriigid[12]	Kolmandad riigid	Rahaline osalus finantsmääruse artikli 18 lõike 1 punkti aa tähenduses
4	01 03 02 Makromajanduslik abi	Liigendatud	EI	EI	EI	EI
4	01 04 01 14 Maksed tagatisfondi	Liigendatud	EI	EI	EI	EI

01 04 01 04 – Euroopa Liidu tagatis ELi laenudele, mis on suunatud makromajandusliku finantsabi andmiseks kolmandatele riikidele. Makseid välistegevuse tagatisfondi tehakse vastavalt muudetud fondimäärusele. Nimetatud määruse kohaselt arvestatakse laene aasta lõpu seisuga väljamaksmata laenusumma järgi. Fondi makstav summa arvutatakse „n” aasta alguses sihtsumma ja fondi „n–1” aasta lõpu netovara vahena. Kõnealune makstav summa sisestatakse „n” aastal „n+1” aasta esialgsesse eelarveprojekti ja kantakse „n+1” aasta algul ühe maksena üle eelarverealt „Maksed tagatisfondi” (eelarverida 01 04 01 14). Seepärast võetakse sihtsummana „n–1” aasta lõpus fondi makstava summa arvutamisel arvesse 9 % väljamakstud summast (ehk maksimaalselt 16,2 miljonit eurot).

Laenu suhtes kohaldatavat eelarvetagatist kajastavat eelarvekirjet („p.m.”) rakendatakse ainult tagatise tegeliku realiseerimise korral. Eeldatakse, et eelarvetagatist ei realiseerita.

☐☐Uued eelarveread, mille loomist taotletakse: ei kohaldata.

10 Liigendatud assigneeringud / liigendamata assigneeringud.

11 EFTA – Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

12 Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaatriigid.

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Üldine hinnanguline mõju kuludele

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik: **4** [Nimetus: EL kui ülemaailmne partner]

Majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat			Aasta **2013**[13]	Aasta **2014**	Aasta **2015**	Aasta **2016**	**KOKKU**
• Tegevusassigneeringud							
Eelarverida nr 01 04 01 14 Maksed tagatisfondi	Kulukohustused	(1a)			9	7,2	**16,2**
	Maksed	(2a)			9	7,2	**16,2**
Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud[14] (tegevushinnang ja järelhinnang)							
Eelarverida nr 01 03 02	Kulukohustused	(3)	0,05		0,15		**0,20**
	Maksed	(3a)	0,05		0,05	0,10	**0,20**
Majandus- ja rahandusküsimuste **peadirektoraadi assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused	=1+1a +3	0,05		9,15	7,2	**16,4**
	Maksed	=2+2a +3	0,05		9,05	7,3	**16,4**

• Tegevusassigneeringud KOKKU	Kulukohustused	(4)	0,05		9,15	7,2	**16,4**
	Maksed	(5)	0,05		9,05	7,3	**16,4**

• Eriprogrammide vahenditest rahastatavad haldusassigneeringud KOKKU (6)

Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGI 4 assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused	=4+ 6	0,05		9,15	7,2	**16,4**
	Maksed	=5+ 6	0,05		9,05	7,3	**16,4**

[13] Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

[14] Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

Juhul kui ettepanek/algatus mõjutab mitut rubriiki:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik:	**5**		„Halduskulud”				
			Aasta **2013**	Aasta **2014**	Aasta **2015**	Aasta **2016**	**KOKKU**
<…….> peadirektoraat							
• Personalikulud			0,040	0,028	0,021	0,016	**0,105**
• Muud halduskulud			0,025	0,015			**0,040**
Majandus- ja rahandusküsimuste **peadirektoraat KOKKU**	Assigneeringud		0,065	0,043	0,021	0,016	**0,145**
Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIGI 5 assigneeringud KOKKU**	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)		0,065	0,043	0,021	0,016	**0,145**

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		Aasta **2013**[15]	Aasta **2014**	Aasta **2015**	Aasta **2016**	**KOKKU**
Mitmeaastase finantsraamistiku **RUBRIIKIDE 1–5 assigneeringud KOKKU**	Kulukohustused	0,115	0,043	9,171	7,216	**16,545**
	Maksed	0,115	0,043	9,071	7,316	**16,545**

[15] Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

3.2.2. Hinnanguline mõju tegevusassigneeringutele

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma tegevusassigneeringute kasutamist

– X Ettepanek/algatus hõlmab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Täpsustada eesmärgid ja väljundid			Aasta **2013**		Aasta **2014**		Aasta **2015**		Aasta **2016**		**KOKKU**	
⇩												
	Väljundi liik[16]	Keskmine kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku
ERIEESMÄRK nr 3[17]												
- 1. väljund	Tegevushinnang		1	0,05							1	0,05
- 2. väljund	Järelhinnang						1	0,15			1	0,15
- 3. väljund	Maksed tagatisfondi						1	9	1	7,2	2	16,2
Erieesmärk nr 1 kokku			1	0,05			2	10,5	1	7,2	4	17,75
KULUD KOKKU			1	0,05			2	10,5	1	7,2	4	**17,75**

16 Väljunditena käsitatakse tarnitavaid tooteid ja osutatavaid teenuseid (nt rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

17 Vastavalt punktis 1.4.2 nimetatud erieesmärkidele.

3.2.3. Hinnanguline mõju haldusassigneeringutele

3.2.3.1. Ülevaade

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma haldusassigneeringute kasutamist

– X Ettepanek/algatus hõlmab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	Aasta **2013**[18]	Aasta **2014**	Aasta **2015**	Aasta **2016**	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)			**KOKKU**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5								
Personalikulud	0,040	0,028	0,021	0,016				**0,105**
Muud halduskulud	0,025	0,015						**0,040**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIK 5 kokku	0,065	0,043	0,021	0,016				**0,145**
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5[19] **välja jäävad kulud**								
Personalikulud								
Muud halduskulud								
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGIST 5 välja jäävad kulud kokku								

KOKKU	0,065	0,043	0,021	0,016				**0,145**

Vajalikud haldusassigneeringud kaetakse juba meetme haldamiseks määratud peadirektoraadi assigneeringutega ja/või peadirektoraadi sees ümberpaigutatud assigneeringutest. Vajaduse korral võidakse meedet haldavale peadirektoraadile eraldada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus täiendavaid assigneeringuid, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

[18] Aasta, mil alustatakse ettepaneku/algatuse rakendamist.

[19] Tehniline ja/või haldusabi ning ELi programmide ja/või meetmete rakendamiseks antava toetusega seotud kulud (endised BA read), kaudne teadustegevus, otsene teadustegevus.

3.2.3.2. Hinnanguline personalivajadus

– ☐ Ettepanek/algatus ei hõlma personali kasutamist

– X Ettepanek/algatus hõlmab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

hinnanguline väärtus täistööajale taandatud töötajate arvuna

	Aasta **2013**	Aasta **2014**	Aasta 2015	Aasta 2016	Lisage vajalik arv aastaid, et kajastada kogu finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
01 01 01 01 (komisjoni peakorteris ja esindustes)	0,15	0,12	0,08	0,05			
XX 01 01 02 (delegatsioonides)							
XX 01 05 01 (kaudne teadustegevus)							
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)							
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad)[20]							
XX 01 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)	0,25	0,16	0,14	0,12			
XX 01 02 02 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored eksperdid delegatsioonides)							
XX 01 04 yy[21] - peakorteris							
XX 01 04 yy[21] - delegatsioonides							
XX 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)							
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud otsese teadustegevuse valdkonnas)							
Muud eelarveread (täpsustage)							
KOKKU	**0,40**	**0,28**	**0,22**	**0,17**			

XX osutab asjaomasele poliitikavaldkonnale või eelarvejaotisele.

Personalivajadused kaetakse juba meedet haldavate peadirektoraadi töötajatega ja/või töötajate ümberpaigutamise teel peadirektoraadi siseselt. Vajaduse korral võidakse personali täiendada meedet haldavale peadirektoraadile iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	Tegevuse juhtimine ja selle üle järelevalve teostamine, laenulepingu läbivaatamise aruannete suhtes kokku leppimine, lähetuste juhtimine ning tingimuste täitmise valdkonnas tehtavate edusammude hindamine.
Koosseisuvälised töötajad	Riigi lähetatud ekspert üksuses ECFIN D2 osaleb otseselt vastastikuse mõistmise memorandumi koostamises, ametiasutuste ja rahvusvaheliste finantseerimisasutustega suhtlemises, välisekspertidega suhtlemises seoses tegevushindamise ja

20 Lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored eksperdid delegatsioonides.

21 Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiiri arvestades (endised B..A read).

	järelhindamisega, kontrollkäikude tegemises, komisjoni töötajate aruannete koostamises ja komisjoni menetluste ettevalmistamises seoses abi haldamisega.

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

– X Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

– X Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

X Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele